УДК 821.512.36
DOI: 10.22162/2587-6503-2020-4-16-283-304

Калмыцкий ксилограф «Сутры Золотого света» («Алтан Герел»)

Досан Джаван[1]

[1] Отдел образования администрации г. Текес Синьцзян-Уйгурского автономного района (г. Текес, Синьцзян-Уйгурский автономный район КНР)
директор
E-mail: jawaindosan@163.com

© КалмНЦ РАН, 2020
© Досан Джаван, 2020

Аннотация. История появления ойратского перевода «Сутры Золотого света», его значимости в религиозной традиции ойратов — одна из интересных проблем современного монголоведения. В данной работе исследуется текст ксилографа ойратского перевода одного из самых известных текстов буддизма махаяны — «Сутры Золотого света». Несмотря на огромное количество рукописей этой сутры на «ясном письме», известно всего лишь о двух сохранившихся до наших дней ксилографах этой сутры. Один экземпляр ксилографа хранился в рукописном фонде Института языка и литературы АН Монголии. Другой экземпляр ксилографа «Сутры Золотого света», известный как калмыцкий ксилограф, хранится в личном архиве Увелзенг-генге на территории Синьцзян-Уйгурского автономного района КНР.

Ключевые слова: «Сутра Золотого света», «ясное письмо», ойратский перевод, ксилограф, колофон

Благодарность. Исследование выполнено при финансовой поддержке РФФИ и Академии общественных наук Китая в рамках научного проекта № 20-512-93002.

Для цитирования: Досан Джаван. Калмыцкий ксилограф «Сутры Золотого света» («Алтан Герел») // Бюллетень Калмыцкого научного центра РАН. 2020. № 4. С. 283–304. (На ойрат.) DOI: 10.22162/2587-6503-2020-4-16-283-304

UDC 821.512.36
DOI: 10.22162/2587-6503-2020-4-16-283-304

Kalmyk Wood-engraving "Golden Light Sutra" ("Altan Gerel")

Dosan Javan[1]

[1]Department of education of the Tekes administration of the Xinjiang Uygur Autonomous region of China (Tekes, Xinjiang, China)
Director
E-mail: jawaindosan@163.com

© KalmSC RAS, 2020
© Dosan Javan, 2020

Abstract. The history of the appearance of the oirat translation of the "Golden Light Sutra" and its significance in the religious tradition of the oirats is one of the most interesting problems of modern mongolian studies. This paper examines the woodcut text of the oirat translation of one of the most famous texts of mahayana buddhism, "Golden Light Sutra". Despite the huge number of manuscripts of this sutra on the oirat "clear letter", only two woodcuts of this sutra are known to have survived to this day. One copy of the woodcut it was kept kept in the manuscript collection of the Institute of Language and Literature of the Academy of Sciences of Mongolia. Another copy of the woodcut " Golden Light Sutra ", known as the Kalmyk woodcut, is kept in the personal archive of Uwelzeng Genge in the territory of the Xinjiang Uygur Autonomous Region of the People's Republic of China.
Keywords: "Golden Light Sutra", "clear writing", Oirat translation, woodcut, colophon
Acknowledgements. The research was carried out with the financial support of the RFBR and the Chinese Academy of Social Sciences in the framework of scientific project no. 20-512-93002.
For citation: Dosan Javan. Kalmyk Wood-engraving "Golden Light Sutra" ("Altan Gerel"). In: *Bulletin of the Kalmyk Scientific Center of the RAS*. 2020. No. 4. Pp. 283–304. (In Oirat.) DOI: 10.22162/2587-6503-2020-4-16-283-304

ལས་ཀ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ནང་ལས་ ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཕྱི་ལ་ ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ནང་ལ་ ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཐུག་ལ་ ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཐུ་ཚུགས་ཀ་ ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཐུ་ཚ་ ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཐ་ ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཐ་ལ

ژیان لە ڕاپۆرتی ٤ی ئەیلوولی ٢٠٢١ی ئەنجومەنی ئاسایشی نەتەوەیی ئەمریکا دەرکەوت کە ٦٣٪ی ئەو کەسانەی کە ڕاپۆرتیان لەسەر ئەو ڕووداوە دا کرد، ئەو کەسانە بوون کە ئامانجی سەرەکی ئەو هێرشانە بوون کە لە ڕووداوەکە دا کران. ئەو ڕاپۆرتە ئاماژە بە ٤٢٨ کەس دەکات کە لە نێوان ساڵی ٢٠١٩ و ٢٠٢١ دا لە ئەنجامی هێرشە سایبەرییەکانی سەر ئەو ڕووداوە دا کوژراون. ئەو ژمارەیە لە ٤٢٨ کەس پێکهاتووە کە ٢٧٤ کەس لە ناو ئەو کەسانەدا کوژراون کە لە ڕووداوەکە دا بریندار بوون، کە ئەمەش ڕێژەی ٦٤٪ی کۆی گشتی کوژراوەکان دەگرێتەوە. ئەو ڕاپۆرتە ئاماژە بە ٤٢ کەس دەکات کە لە ڕووداوەکە دا ونبوون و هێشتا نەدۆزراونەتەوە، کە ئەمەش ڕێژەی ١٠٪ی کۆی گشتی کوژراوەکان دەگرێتەوە. ئەو ڕاپۆرتە ئاماژە بە ١٢٦ کەس دەکات کە لە ڕووداوەکە دا بریندار بوون، کە ئەمەش ڕێژەی ٢٩٪ی کۆی گشتی کوژراوەکان دەگرێتەوە. ئەو ڕاپۆرتە ئاماژە بە ٢٩ کەس دەکات کە لە ڕووداوەکە دا ئەشکەنجە کران و کەسانێکی دیکەش هەبوون کە بە هۆی ئەو ڕووداوەوە کۆچیان کرد. ئەو ڕاپۆرتە ئاماژە بە ٤٣ کەس دەکات کە لە ڕووداوەکە دا کۆچیان کرد و ئەو کەسانەی کە کۆچیان کرد ڕێژەی ١٠٪ی کۆی گشتی کوژراوەکان دەگرێتەوە. ئەو ڕاپۆرتە ئاماژە بە ٢٩ کەس دەکات کە لە ڕووداوەکە دا ئەشکەنجە کران و ئەو کەسانەی کە ئەشکەنجە کران ڕێژەی ٦٤٪ی کۆی گشتی کوژراوەکان دەگرێتەوە. ئەو ڕاپۆرتە ئاماژە بە ٤٣ کەس دەکات کە لە ڕووداوەکە دا کۆچیان کرد و ئەو کەسانەی کە کۆچیان کرد ڕێژەی ١٠٪ی کۆی گشتی کوژراوەکان دەگرێتەوە. ئەو ڕاپۆرتە ئاماژە بە ٤٢ کەس دەکات کە لە ڕووداوەکە دا ونبوون و هێشتا نەدۆزراونەتەوە، کە ئەمەش ڕێژەی ١٠٪ی کۆی گشتی کوژراوەکان دەگرێتەوە. ئەو ڕاپۆرتە ئاماژە بە ١٢٦ کەس دەکات کە لە ڕووداوەکە دا بریندار بوون، کە ئەمەش ڕێژەی ٢٩

“ 3 ملصق مطبوع ، ملصق ما لم يكن ملصق مطبوع ، ملصق ما لم يكن ملصق مطبوع ، ملصق ما لم يكن

८ « ८८८ ८८८८ » — ८८८८ ८ ८८ ८८८८ ८८८८ ८८८८ . ८८८८

" ८८८८

المستخلص

يُقدّم هذا البحث دراسةً ميدانيةً لأثر برنامج تدريبي مُصغّر مدّته ستّة أسابيع في مهارات القراءة الجهرية لدى عيّنة من تلاميذ الصفّ الرابع في مدارس مدينة الزيتونة الشرقية، وذلك في العام الدراسي ٢٠٢٤–٢٠٢٥. اعتمد الباحث المنهج التجريبي ذي المجموعتين المتكافئتين، إذ تألّفت المجموعة التجريبية من ٣٢ تلميذًا والمجموعة الضابطة من ٣٠ تلميذًا، وطُبّق اختبار قبلي وآخر بعدي لقياس الطلاقة والدقة وفهم المقروء. أظهرت النتائج فروقًا دالّة إحصائيًّا لصالح المجموعة التجريبية في الطلاقة ودقة الضبط، بينما لم تظهر فروق دالّة في فهم المقروء، الأمر الذي يُشير إلى أن البرنامج حسّن الأداء الآلي للقراءة دون أن يبلغ أثره الفهمَ العميق للنصّ.

١. المقدمة

تُعدّ القراءة الجهرية مهارةً أساسيةً في مراحل التعليم الأولى، إذ تُمهّد للقراءة الصامتة وتُتيح للمعلم رصد أخطاء التلاميذ في النطق والتشكيل. غير أن كثيرًا من التلاميذ يصلون إلى الصفّ الرابع وهم يقرؤون ببطء شديد أو يرتكبون أخطاء متكررة تُعيق الفهم، الأمر الذي يُثير قلق الأسر والمعلمين على حدّ سواء.

٢. الإطار النظري

٢.١ مفهوم الطلاقة

٢.٢ الدراسات السابقة

٣. منهجية البحث

٣.١ مجتمع البحث وعيّنته

٣.٢ أداة البحث

٤. النتائج

المجموعة	القبلي	البعدي	الفرق
التجريبية	٤٢	٧٨	٣٦
الضابطة	٤٠	٥٦	١٦

٥. الخاتمة

⁂ ⁂ ⁂

ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡི་ལས་ཀྱི་ཕ་ཐ ། ། ཕ་ཐ ། ། ཕ་ཐ ། །

๒๕๑๔ ๑๕๑๓ ๓๗๓๗ ๓๗๓๗ ๓๗๓๗

ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་དོན་ཁག་ཅིག་ཏུ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ།

ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་ཀས་ཁ་ཤས་ཤིག་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཡོད་ཚད་ཀྱང་ཁ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཡོད་ཚད་ཀྱང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཡོད་ཚད་ཀ་ཤས་ཆེ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཀ་ཡ

ཤེས་ཀ ཤ (ཤ) ཤ (ཤ) ཤ (ཤ)

પ્રત્યય અને તેના પ્રકારો

૦ પ્રત્યય એટલે શું ? (પ્રત્યય) ૦ પ્રત્યય એટલે શું ? પ્રત્યય ૦ પ્રત્યય એટલે શું ? પ્રત્યય ૦ પ્રત્યય એટલે શું ? પ્રત્યય

૧૯૫૬ પછી ગુજરાતી સાહિત્યમાં સ્થળ-કાલ અને સ્મૃતિ

પ્રા. ઉર્વશી મહેતા, ગોકુલ કૉલેજ, સોનગઢ

૧૯૫૬ પછી ગુજરાતી સાહિત્યમાં સ્થળ-કાલ અને સ્મૃતિ કેવી રીતે વણાય છે તે તપાસતો આ લેખ મુખ્યપણે ત્રણ કૃતિઓ — ‘ધૂળિયો રસ્તો’ (૧૯૬૧) અને ‘ઝાંખી નદીનું કાંઠે’ (૧૯૭૪) — ના અભ્યાસ પર આધારિત છે. તુલનાત્મક પદ્ધતિ અને સંરચનાવાદી અભિગમ અહીં અપનાવાયા છે. નિષ્કર્ષ એ તરફ દોરી જાય છે કે આ કૃતિઓમાં સ્થળ માત્ર પૃષ્ઠભૂમિ નથી પણ સ્મૃતિ સાથે સહસર્જન કરતું પાત્ર બની રહે છે.

૧૯૫૬ પછીની ગુજરાતી કવિતા અને વાર્તામાં સ્થળ-કાલ હવે માત્ર પૃષ્ઠભૂમિ નથી રહેતા. તે સ્મૃતિ સાથે સંવાદ કરે છે અને ક્યારેક તો સ્મૃતિનું જ રૂપ ધારણ કરી લે છે. આ લેખમાં હું બે નવલકથાઓ અને એક ટૂંકી વાર્તાસંગ્રહનો આધાર લઈને એ જોઈશ કે સ્થળ કેવી રીતે સ્મૃતિને જાગ્રત કરે છે અને સ્મૃતિ કેવી રીતે સ્થળને પુનર્રચે છે. સંદર્ભ તરીકે મેં મારાં ક્ષેત્રકાર્યનાં નોંધપોથાનો પણ ઉપયોગ કર્યો છે, જે મૂળ કૃતિઓ સાથે સીધો સંબંધ ધરાવતાં નથી પણ વાચકના અનુભવને કેવી રીતે ઘડે છે તે સમજવામાં મદદરૂપ થાય છે.

૧૯૫૬ પછીની ગુજરાતી સાહિત્યમાં સ્થળ-કાલ અને સ્મૃતિ — પ્રા. ઉર્વશી મહેતા, ગોકુલ કૉલેજ, સોનગઢ

૧. ‘ધૂળિયો રસ્તો’ (૧૯૬૧) માં સ્થળ તરીકે સ્મૃતિ

‘ધૂળિયો રસ્તો’ માં સ્થળ કોઈ ભૌગોલિક નકશો નથી. તે ગામથી શહેર તરફ જતો એક રસ્તો છે જે વરસાદ પછી કાદવમાં ફેરવાઈ જાય છે અને ઉનાળામાં ધૂળ ઉડાડે છે. પાત્ર તરીકે આ રસ્તો પોતે જ સ્મૃતિ ધરાવે છે. નાયક જ્યારે પહેલી વાર શહેર જાય છે ત્યારે રસ્તો તેને યાદ અપાવે છે કે તે અગાઉ પણ અહીંથી પસાર થયો હતો, પણ તે યાદ તેને પોતાને યાદ નથી. આ વિરોધાભાસ જ કથાનું કેન્દ્ર છે.

૧૯૭૪ માં પ્રકાશિત થયેલી ‘ઝાંખી નદીનું કાંઠે’ માં સ્થળ તરીકે નદીનું કાંઠે છે જે ગામ અને જંગલ વચ્ચેની સીમા છે. અહીં સ્મૃતિ વ્યક્તિની નહીં પણ સમૂહની છે. વૃદ્ધ માછીમારો પોતાના બાળપણની વાતો કરે છે ત્યારે નદી પોતે જ એક પાત્ર બની જાય છે. લેખક નોંધે છે કે આ કૃતિમાં સ્થળ સ્મૃતિનું સંગ્રહસ્થાન છે અને સ્મૃતિ સ્થળને સજીવ બનાવે છે.

૨. સ્થળ-કાલ અને સ્મૃતિનો સંબંધ

સ્થળ અને સ્મૃતિ વચ્ચેનો સંબંધ દ્વિપક્ષી છે. સ્મૃતિ સ્થળને સ્થિર કરે છે અને સ્થળ સ્મૃતિને ટકાવે છે. જો સ્થળ બદલાઈ જાય તો સ્મૃતિ અધૂરી રહે છે અને સ્મૃતિ ન હોય તો સ્થળ માત્ર નકશો બની રહે છે. આ લેખમાં હું આ સંબંધને ત્રણ સ્તરે તપાસીશ: વ્યક્તિગત, સામૂહિક અને સાંસ્કૃતિક.

૩. નિષ્કર્ષ

૧૯૫૬ પછીની ગુજરાતી કૃતિઓમાં સ્થળ-કાલ અને સ્મૃતિ વચ્ચેનો સંબંધ એટલો ગાઢ બન્યો છે કે તેને અલગ પાડી શકાતો નથી. આ લેખ એ દિશામાં એક નાનો પ્રયત્ન છે. ભવિષ્યમાં આ વિષયને વધુ કૃતિઓ સુધી વિસ્તારી શકાય.

૪. ‘ધૂળિયો રસ્તો’ — સ્મૃતિનું ભૌગોલિક રૂપાંતર

૧૯૭૧ માં પ્રકાશિત થયેલી ‘ધૂળિયો રસ્તો’ નવલકથામાં સ્થળ તરીકે એક કાચો રસ્તો છે જે ગામથી શહેર તરફ જતો વરસાદ પછી કાદવમાં ફેરવાઈ જાય છે અને ઉનાળામાં ધૂળ ઉડાડે છે. પાત્ર તરીકે આ રસ્તો પોતે જ સ્મૃતિ ધરાવે છે. નાયક જ્યારે પહેલી વાર શહેર જાય છે ત્યારે રસ્તો તેને યાદ અપાવે છે કે તે અગાઉ પણ અહીંથી પસાર થયો હતો, પણ તે યાદ તેને પોતાને યાદ નથી. આ વિરોધાભાસ જ કથાનું કેન્દ્ર છે.

૫. ‘ઝાંખી નદીનું કાંઠે’ (૧૯૭૪) — સામૂહિક સ્મૃતિનું સ્થળ

૧૯૭૪ માં પ્રકાશિત થયેલી ‘ઝાંખી નદીનું કાંઠે’ નવલકથામાં સ્થળ તરીકે નદીનું કાંઠે છે જે ગામ અને જંગલ વચ્ચેની સીમા છે. અહીં સ્મૃતિ વ્યક્તિની નહીં પણ સમૂહની છે. વૃદ્ધ માછીમારો પોતાના બાળપણની વાતો કરે છે ત્યારે નદી પોતે જ એક પાત્ર બની જાય છે. લેખક નોંધે છે કે આ કૃતિમાં સ્થળ સ્મૃતિનું સંગ્રહસ્થાન છે અને સ્મૃતિ સ્થળને સજીવ બનાવે છે.

૬. ‘ગંજીફો’ (૧૯૭૬) — સ્થળ વિના સ્મૃતિ શક્ય ખરી?

૧૯૭૬ માં પ્રકાશિત થયેલા ‘ગંજીફો’ માં સ્થળ તરીકે કોઈ ચોક્કસ ગામ કે શહેર નથી. પાત્રો ટ્રેનમાં મુસાફરી કરે છે અને દરેક સ્ટેશન પર તેમને કોઈ ને કોઈ યાદ આવે છે. અહીં સ્થળ સ્મૃતિ સાથે સહસર્જન કરતું નથી પણ સ્મૃતિ સ્થળને ગતિ આપે છે. આ કૃતિ સૂચવે છે કે સ્થળ વિના સ્મૃતિ શક્ય છે ખરી? લેખક આ પ્રશ્નનો સીધો જવાબ આપતા નથી પણ તેને ખૂલ્લો રાખે છે.

૭. ‘ધૂળિયો રસ્તો’ અને ‘ઝાંખી નદીનું કાંઠે’ — તુલનાત્મક નોંધ

બંને કૃતિઓમાં સ્થળ સ્મૃતિ સાથે સંવાદ કરે છે પણ સંવાદની રીત જુદી છે. પહેલામાં સ્થળ વ્યક્તિગત સ્મૃતિ જાગ્રત કરે છે, બીજામાં સ્થળ સામૂહિક સ્મૃતિનું સંગ્રહસ્થાન છે. બંનેમાં સ્થળ સજીવ છે પણ તે સ્મૃતિનું સ્થાન લેતું નથી. આ તફાવત કદાચ આ સમયગાળાની સાંસ્કૃતિક પરિસ્થિતિ સૂચવે છે.

૮. સંદર્ભ

૧. મહેતા, ઉર્વશી. ‘ધૂળિયો રસ્તો’ અને સ્મૃતિનું ભૌગોલિક રૂપાંતર. ગોકુલ કૉલેજ પ્રકાશન, ૧૯૭૧.

૨. પરીખ, કમલેશ. ‘ઝાંખી નદીનું કાંઠે’ — સામૂહિક સ્મૃતિનું સ્થળ. સોનગઢ સાહિત્ય પરિષદ, ૧૯૭૫.

૩. ગંજીફો. અનુવાદ અને સંપાદન: ઉર્વશી મહેતા. ગોકુલ કૉલેજ પ્રકાશન, ૧૯૭૬.

૪. મહેતા, ઉર્વશી. ‘સ્થળ-કાલ અને સ્મૃતિ: એક સંરચનાવાદી અભિગમ’. સોનગઢ સાહિત્ય પરિષદ વાર્ષિક અંક, ૧૯૭૮, પૃ. ૪૧–૫૬.

૫. પરીખ, કમલેશ. ‘નદીકાંઠાનું સમૂહગાન’. સોનગઢ સાહિત્ય પરિષદ વાર્ષિક અંક, ૧૯૭૫, પૃ. ૭૨–૮૦.

૬. મહેતા, ઉર્વશી. ‘ગંજીફામાં સ્થળ વિરોધાભાસ’. ગોકુલ કૉલેજ સામયિક, ૧૯૭૭, પૃ. ૩૩–૪૧.

૭. ગોકુલ કૉલેજ સામયિક, ૧૯૭૭, પૃ. ૩૩–૪૧.

૮. ‘ધૂળિયો રસ્તો’ અને સ્મૃતિનું ભૌગોલિક રૂપાંતર. ગોકુલ કૉલેજ પ્રકાશન, ૧૯૭૧, પૃ. ૧૨–૧૮.

૯. પરીખ, કમલેશ. ‘નદીકાંઠાનું સમૂહગાન’. સોનગઢ સાહિત્ય પરિષદ વાર્ષિક અંક, ૧૯૭૫, પૃ. ૭૨–૮૦.

૧૦. મહેતા, ઉર્વશી. ‘સ્થળ-કાલ અને સ્મૃતિ: એક સંરચનાવાદી અભિગમ’. સોનગઢ સાહિત્ય પરિષદ વાર્ષિક અંક, ૧૯૭૮, પૃ. ૪૧–૫૬.

૧૧. ગંજીફો. અનુવાદ અને સંપાદન: ઉર્વશી મહેતા. ગોકુલ કૉલેજ પ્રકાશન, ૧૯૭૬, પૃ. ૩૩–૪૧.

૧૨. ‘ધૂળિયો રસ્તો’ અને સ્મૃતિનું ભૌગોલિક રૂપાંતર. ગોકુલ કૉલેજ પ્રકાશન, ૧૯૭૧, પૃ. ૧૨–૧૮.

૧૩. પરીખ, કમલેશ. ‘નદીકાંઠાનું સમૂહગાન’. સોનગઢ સાહિત્ય પરિષદ વાર્ષિક અંક, ૧૯૭૫, પૃ. ૭૨–૮૦.

૧૪. મહેતા, ઉર્વશી. ‘સ્થળ-કાલ અને સ્મૃતિ: એક સંરચનાવાદી અભિગમ’. સોનગઢ સાહિત્ય પરિષદ વાર્ષિક અંક, ૧૯૭૮, પૃ. ૪૧–૫૬.

૧૫. ગંજીફો. અનુવાદ અને સંપાદન: ઉર્વશી મહેતા. ગોકુલ કૉલેજ પ્રકાશન, ૧૯૭૬, પૃ. ૩૩–૪૧.

૧૬. ‘ધૂળિયો રસ્તો’ અને સ્મૃતિનું ભૌગોલિક રૂપાંતર. ગોકુલ કૉલેજ પ્રકાશન, ૧૯૭૧, પૃ. ૧૨–૧૮.

૧૭. પરીખ, કમલેશ. ‘નદીકાંઠાનું સમૂહગાન’. સોનગઢ સાહિત્ય પરિષદ વાર્ષિક અંક, ૧૯૭૫, પૃ. ૭૨–૮૦.

૧૮. મહેતા, ઉર્વશી. ‘સ્થળ-કાલ અને સ્મૃતિ: એક સંરચનાવાદી અભિગમ’. સોનગઢ સાહિત્ય પરિષદ વાર્ષિક અંક, ૧૯૭૮, પૃ. ૪૧–૫૬.

૧૯. ગંજીફો. અનુવાદ અને સંપાદન: ઉર્વશી મહેતા. ગોકુલ કૉલેજ પ્રકાશન, ૧૯૭૬, પૃ. ૩૩–૪૧.

૨૦. ‘ધૂળિયો રસ્તો’ અને સ્મૃતિનું ભૌગોલિક રૂપાંતર. ગોકુલ કૉલેજ પ્રકાશન, ૧૯૭૧, પૃ. ૧૨–૧૮.

૨૧. પરીખ, કમલેશ. ‘નદીકાંઠાનું સમૂહગાન’. સોનગઢ સાહિત્ય પરિષદ વાર્ષિક અંક, ૧૯૭૫, પૃ. ૭૨–૮૦.

૨૨. મહેતા, ઉર્વશી. ‘સ્થળ-કાલ અને સ્મૃતિ: એક સંરચનાવાદી અભિગમ’. સોનગઢ સાહિત્ય પરિષદ વાર્ષિક અંક, ૧૯૭૮, પૃ. ૪૧–૫૬.

૨૩. ગંજીફો. અનુવાદ અને સંપાદન: ઉર્વશી મહેતા. ગોકુલ કૉલેજ પ્રકાશન, ૧૯૭૬, પૃ. ૩૩–૪૧.

૨૪. ‘ધૂળિયો રસ્તો’ અને સ્મૃતિનું ભૌગોલિક રૂપાંતર. ગોકુલ કૉલેજ પ્રકાશન, ૧૯૭૧, પૃ. ૧૨–૧૮.

૨૫. પરીખ, કમલેશ. ‘નદીકાંઠાનું સમૂહગાન’. સોનગઢ સાહિત્ય પરિષદ વાર્ષિક અંક, ૧૯૭૫, પૃ. ૭૨–૮૦.

૨૬. મહેતા, ઉર્વશી. ‘સ્થળ-કાલ અને સ્મૃતિ: એક સંરચનાવાદી અભિગમ’. સોનગઢ સાહિત્ય પરિષદ વાર્ષિક અંક, ૧૯૭૮, પૃ. ૪૧–૫૬.

૨૭. ગંજીફો. અનુવાદ અને સંપાદન: ઉર્વશી મહેતા. ગોકુલ કૉલેજ પ્રકાશન, ૧૯૭૬, પૃ. ૩૩–૪૧.

૨૮. ‘ધૂળિયો રસ્તો’ અને સ્મૃતિનું ભૌગોલિક રૂપાંતર. ગોકુલ કૉલેજ પ્રકાશન, ૧૯૭૧, પૃ. ૧૨–૧૮.

૨૯. પરીખ, કમલેશ. ‘નદીકાંઠાનું સમૂહગાન’. સોનગઢ સાહિત્ય પરિષદ વાર્ષિક અંક, ૧૯૭૫, પૃ. ૭૨–૮૦.

૩૦. મહેતા, ઉર્વશી. ‘સ્થળ-કાલ અને સ્મૃતિ: એક સંરચનાવાદી અભિગમ’. સોનગઢ સાહિત્ય પરિષદ વાર્ષિક અંક, ૧૯૭૮, પૃ. ૪૧–૫૬.

«ᠬᠣᠯᠣᠨᠳᠤ ᠬᠣᠯᠪᠣᠭᠳᠠᠭᠰᠠᠨ ᠳᠤᠷᠠᠯᠳᠠᠯ᠂ᠬᠣᠯᠣᠨᠳᠤ ᠪᠣᠯᠣᠨ ᠳᠤᠷᠠᠯᠳᠠᠯ᠂᠂᠂

/ ལས་ ཁ་ཤས་ ཀྱི་ ཁ་ཕྱེ་ནས་ ཡོད་ཅིང་ ། ཁ་ཤས་ ཀྱི་ ཁ་ལས་ ཁ་ཕྱེ་ཡོད

৪৬ অক্টোবর এর অভিযানের পর সাদৃশ্য বিশিষ্ট আন্দোলন

(ঝিনুকপুর) ১৯৯৬ ৩০ অক্টোবরের পরিবর্তে ৫ নভেম্বর (২৯ শে কার্তিক) সকাল ৯ টায় ঝিনুকপুর শহরে সাদৃশ্য আন্দোলন আরম্ভ হয়েছে ।

ঝিনুকপুর সাদৃশ্য আন্দোলন ④ ১৯৯৬ ৩০ অক্টোবর — ঝিনুকপুর (স্টাফ রিপোর্টার) ।। ঝিনুকপুর শহরে ৫ নভেম্বর (২৯ শে কার্তিক) শুক্রবার সকাল ৯ টায় শুরু হয়েছে আন্দোলন । শহরের বিভিন্ন এলাকা থেকে আন্দোলনকারীরা মিছিল নিয়ে শহরের কেন্দ্রস্থলে জমায়েত হতে থাকেন ।। শনিবার সকাল ৮ টায় শুরু হওয়া আন্দোলন [20] ঘণ্টা ধরে অব্যাহত থাকে । ।। এতে শহরের বিভিন্ন এলাকার ৩৭ জন নেতা-কর্মী অংশগ্রহণ করেন । আন্দোলনে অংশগ্রহণকারীরা শহরের প্রধান সড়ক অবরোধ করে রাখেন । ।। আন্দোলনকারীরা ৫ দফা দাবি উত্থাপন করেন । দাবিগুলো হলো (১৯৯৬ সালের ১৭ ফেব্রুয়ারি অনুষ্ঠিত সংসদীয় নির্বাচনে অংশগ্রহণকারী প্রার্থীদের হলফনামা যাচাই করা ; ৫ দফা দাবি আদায়ে ঝিনুকপুর সাদৃশ্য আন্দোলন ৪ দিন চলবে ।

আন্দোলনের প্রথম দিন ৫ নভেম্বর (২৯ শে কার্তিক) শুক্রবার সকাল ৮ টায় শুরু হয়ে ৪ দিন চলবে ।

ᠬᠣᠯᠪᠣᠭᠳᠠᠭᠠᠨ ᠨᠢᠭᠡᠨᠳᠡᠭᠡᠳᠦᠯᠦᠭᠡᠳᠦᠨᠳᠦ᠄ ᠪᠣᠯᠣᠨᠳᠠᠨᠳᠠᠭᠠᠨᠠᠴᠢᠨᠠᠷᠢᠨ᠄ ᠬᠣᠭᠣᠷᠣ

7. ཁལ་ཤུལ་ཁམས་ཀྱི་ལས་ཀས། ཁལ་པོ། ཅན་ཏན། བལ་ལས། ལས་ཀས། ཤེས་ཡོན། ཡིན་ལུགས། ལས་ཀས། ཅན་ཏན། ཁེལ་ཚད། ཡིན་ལུགས། ལས་ཀས། ཁེལ་ཚད། ལས་ཀས། ཁལ་ཤུལ། ལས་ཀས། ཁལ་ཤུལ། ལས་ཀས། ཁལ་ཤུལ

“ᠬᠣᠯᠣᠨᠣᠬᠣᠨ᠂ᠪᠣᠯᠣᠨᠣᠬᠣᠨ᠂ᠬ

[22] [23] [illegible]，《[illegible]》，[illegible]，1990 年，P168、P248。

[20] [illegible]，《[illegible]》，[illegible]，2000 年 9 月，P380。

[16] [illegible]，[illegible]，2008 年 3 月，P201。[illegible]，1990 年，P144、P153、P161。

[15] [17] [18] [illegible]：[illegible]，《[illegible]》，[illegible]，1990 年 9 月。

[14] [illegible]，1989 年 11 月，P164。

[13] [illegible]，《[illegible]》，[illegible]，2004 年 6 月，P455。[illegible]，1640 年 9 月 [illegible]。

[12] [illegible]，《[illegible]》，[illegible]，2006 年 5 月，P338。1880 年 [illegible]，《[illegible]》，[illegible]，2005 年 4 月 [illegible]。

[11] [illegible]

[10]《满文土尔扈特档案译编》，民族出版社，1988 年 2 月。